

Hytteeieren

ÅRGANG 53 | NR. 4/2025

Hvorfor bør du ha samboeravtale ?

side 26

Bom og bompenger på privat vei

side 16

Det er tid for elghakk

side 28

A photograph of a herd of reindeer in a mountainous landscape. In the foreground, a young reindeer is walking towards the left. In the middle ground, a large male reindeer with prominent antlers stands facing right. Other reindeer are scattered around, some grazing. The background shows a hazy, mountainous terrain.

**Villreinen trues
– gjør det noe?**

side 6

DYRE ØSTBY MAURITZ AARSKOG

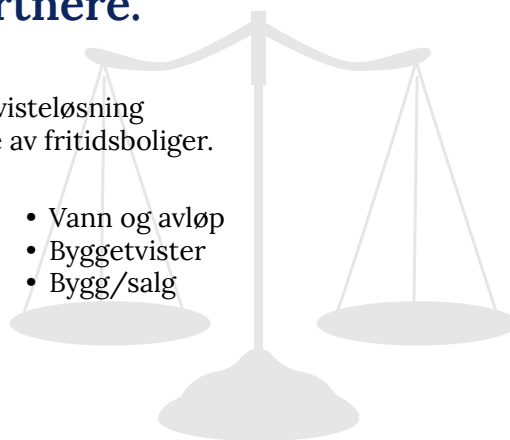
ØSTBY AARSKOG ADVOKATFIRMA AS

**Østby Aarskog Advokatfirma AS
og Norges Hytteforbund
er samarbeidspartnere.**

Vi bistår med rådgivning og tvisteløsning
i typiske problemstillinger for eiere av fritidsboliger.

- Vei- og byggesaker
- Festekontrakter
- Arv og generasjonsskifte
- Vann og avløp
- Byggetvister
- Bygg/salg

Les mer om vår ekspertise på ostbyaarskog.no

Ta kontakt med oss – det vil lønne seg

Sentralbord: 62 55 62 00
E-post: post@ostbyaarskog.no

Trond G. Hagen,
Styreleder

Statlige og kommunale innskjerpselser av «miljøhensyn»

Innlagt vann

Begrepet «innlagt vann» er ikke definert verken i lov eller forskrift. Begrepet «innlagt» har tidligere vært sett på som en motsetning til vann som «bæres inn» utenfra. Fram til mars 2023 hadde Miljødirektoratet i sin veiledning til forskriften følgende definisjon på begrepet «innlagt vann»;

«...vann fra vannverk, brønn, cisterneanlegg eller lignende som gjennom rør eller ledninger er ført innendørs».

Det er her ikke tatt opp noe forbehold for vann-tanker over en viss størrelse.

I den siste utgave av Miljødirektoratets (MDD) kommentarer/veiledning til forskriften er følgende forståelse tatt inn:

«Med innlagt vann menes vann fra vannverk, brønn, cisterneanlegg eller lignende som gjennom rør eller ledninger er ført innendørs. Hageslanger omfattes av uttrykket «rør eller ledning» (aktiv oppfylling av innvendig tank.) Det samme gjelder om man leder regnvann gjennom takrenne og videre inn i bygningen (passiv oppfylling av innvendig tank.)

Små innvendige beholdere/tanker på 20–25 liter oppfattes ikke som innlagt vann.

Utslipp av gråvann fra bygning uten innlagt vann, regnes normalt som forurensning uten nevneverdig skade eller ulempe og trenger ikke utslippstillatelse, jf. forurensningsloven § 8 tredje ledd».

I tillegg til avsnittet om 20–25 liters tanker i annet avsnitt, er setningen i første avsnitt om «hageslanger», ny i forhold til den tidligere veilederen.

Det er tvilsomt om MDD i form av «kommen-

tarer/veiledning», kan endre en lovhjemmel.

Det er mange års forståelse av loven som er grunnlaget for dagens praksis. Skal gjeldende praksis endres, må det etter forbundets oppfatning gjøres i form av en forskriftsendring. En slik endring vil normalt ikke kunne gis tilbakevirkende kraft (virkning på anlegg som er lovlig i dag).

Kommunene kan heller ikke vedta lokale forskrifter som er i strid med den sentrale forskriften, ei heller kan de gi endringen tilbakevirkende kraft.

Norges Hytteforbund vil derfor følge opp saken overfor statlige og kommunale myndigheter.

Villrein kontra flere hyttefelt

Vi følger fortsatt litt i miljøsporet. Klima- og miljøverndepartementet har nå sendt ut en omfattende tiltaksplan. Om den blir gjeldende vil det bety en omfattende inngripen i DNTs eksisterende turstier/hytter på Hardangervidda og i Rondane.

Vi har alltid tenkt at det har vært en grunnleggende filosofi at det skal tilrettelegges for å lokke folk ut i naturen. Folkehelsen har stått på agendaen. I denne utgaven av Hytteeieren har vi en artikkel om villrein som er en truet art. Så blir det et paradoks at kommunene ønsker ytterligere utbygging (noen kaller det nedbygging) av hytter. Er det riktig at den enkelte kommune skal ha så mye selvvråderett over naturen som vi er satt til å forvalte? Dette handler ikke om oss som lever i dag, men om kommende generasjoner.

Med hilsen Trond G Hagen, styreleder

Hytteeieren

Redaktør: Erik Helli

Ansv. red.: Trond G. Hagen

Utgiver: Norges Hytteforbund

Org.nr: 975 9968 59

Sekretariat: Postboks 603,
1704 Sarpsborg

Kontortid sekretariat: 09.00–15.00
Tlf: 23 27 37 60

Nettside: www.hytteforbund.no

E-post red.: erik.helli@hytteforbund.no

Tlf. juridiske henvendelser: 23 27 37 60

Grafisk utforming: Edda Grafisk AS

Trykk: Edda Presse AS

Medlemskontingent

Personlig medlem: kr 525,-

Velforening:

2–20 medlemmer kr 1 000,-

21–50 medlemmer kr 2 000,-

51–200 medlemmer kr 3 000,-

201–500 medlemmer kr 4 000,-

Over 500 medlemmer kr 5 000,-

Velsammenslutning: kr 1 000,-

Kontingentår: 12 måneder

Medlemsskapet må sies opp skriftlig

Kontonr: 1271.29.40415

Bidrag til innhold

Stoff til neste utgave av Hytteeieren

sendes direkte til redaksjonen

norges@hytteforbund.no

Norges Hytteforbund og redaksjonen

frasier seg ansvar for innleggene i

Hytteeieren. Navn og adresse må

gjøres kjent for redaksjonen.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å:

Forkorte innlegg pga. plassmangel.

Fremlegge svarinnlegg for de/den

involverte før trykking.

Gi tillatelse av formidling av medlems-

bladets innhold til andre publikasjoner,

derav også digital videreformidling.

Bruk av bladets innhold må på forhånd

avtales med ansvarlig redaktør.

Annonsering

Halvside: 210 mm x 135 mm, kr 7500

Helside: 210 mm x 280 mm, utfallende
+ 3 mm

Pris helside inkl. banner på nettsiden i

90 dager, kr 15 000

Bannerannonse på nett inkludert:

600x800px (synlig i tre mnd, gjelder

ved bestilling hel side)

Digital annonse: 1024x700px

For annonsering:

erik.helli@hytteforbund.no

**Norges
Hytteforbund**

Foto: istockphoto.com

I denne utgaven

Tiltaksplan for villreinen i Rondane – konsekvenser for DNT-hytter	6
ENKELT FORKLART: Forslag som sendes ut på «høring» Verdsettelse av hytter og boliger – markedsverdi Statsbudsjettet	14
JUSS: Bom og bompenger på privat vei	16
Unngå ubudne gjester i vinter	20
Oversikt over lanserte podkast	21
Lett å gå på en smell med hytteforsikringen	22
Unngå pipebrann	24
JUSS: Samboere – sameie og eneeie	26
MAT: Elghakk på menyen	28
Kryssord	31

24

Tiltaksplan for villreinen i Rondane

– konsekvenser for DNT-hytter

Chr. P. Mathiesen

I et forsøk på å redde villreinstammen i Sør Norge er det til dels drastiske tiltak som nå ønsker gjennomført. Holder vi oss til fastlands Norge og ser bort fra Svalbard i denne omgang er det villrein i 24 ulike fjellområder, røft fordelt mellom Hardangervidda, Jotunheimen, Trollheimen og Rondane.

Av: Erik Helli, NHF **Foto:** Chr. P. Mathiesen

Nå har Miljøverndepartementet har skrevet en omfattende rapport for bla Rondane som vi har oppsummert nedenfor.

Men først litt historikk;

Med en fartstid på over 40.000 år er reinsdyr en av Norges største og eldste kulturbærere og man antar at reinsdyrene er en viktig årsak til at det i det hele tatt ble bosetning her

til lands. Utgravninger og undersøkelser har vist at så mye som 80–90 % av maten kom fra rein. Det er også en kjent sak at rein forflytter seg over store områder og det er her vi nå støter på utfordringer. Villrein er en såkalt paraplyart, og som betyr at man ved å bevare rein samtidig bevarer mange andre arter.

Med mer fritid, flere hytter og mer folk i fjellet skaper det uro. Villrein

har et helt annet gemytt enn tamrein, som er langt mer tilpassingsdyktig. Det er anslått at Norge har omtrentlig 90 % av all tundrarein som den også kalles. Det er jo ganske fasinerende at disse dyrene klarer seg så godt i kulde.

Ved å ta vare på reinsdyrets habitat, beskytter man samtidig mange andre arter som deler de samme områdene i fjellet. Villreinen er altså ►►

et arealkrevende dyr – den har store vandringer for å finne egnede beiteområder. Når man bevarer disse store områdene for reinsdyret, sikrer man dermed også levestedene for en rekke andre planter og dyr som lever i de samme fjellområdene.

Hva gjør vi nå?

For å opprettholde en sterk og levedyktig villreinbestand må alle områder med jakt og telling være godt organisert. Nøyaktig rapportering og faglig kontroll er helt avgjørende for at forvaltningen skal treffe riktige beslutninger.

Tallene er nedslående: I 2000 ble det felt 7631 villrein i Rondane. I 2024 var tallet 3269 – en nedgang på hele 55 prosent. Hvert felte dyr gir verdifull informasjon og vekt og kjeve undersøkes systematisk for å overvåke bestandens tilstand.

Rapporten påpeker at for å lykkes i dette prosjektet er det mange som må bidra. Noe motvillig vil vi påstå, har Den Norske Turistforening (DNT) besluttet å legge ned mange hytter/stier på Hardangervidda. Det samme ligger det nå an til at de må gjøre på Rondaneplatået.

Det er uansett prisverdig at DNT går til dette skritt, men som sagt er det ikke tilstrekkelig. Her støter vi på en ny utfordring når mange kommuner ønsker å utvide og utvikle nye hytteområder. I mange kommuner er utvikling av hyttefelt et kjærkomment tilskudd til en allerede slunken kommunekasse, men det er et krevende regnestykke å regne dette hjem. En stor del av økonomien forsvinner ut av kommunen. Rett nok holder utbyggingen liv i en del håndverkere og noen matbutikker, men i det store er det småpenger å regne når vi vet hva etablering og etter hvert vedlikehold av infrastruktur koster. Det er et paradoks at mange kommuner er ivrig etter å materialisere store tomtereserver. Kanskje er tiden er inne til å frata kommunene en del av sjølråderetten.

Så over til rapporten

Regjeringen legger frem drastiske tiltak for å redde villreinen i Rondane. Flere DNT-hytter kan miste selvbetjeningstilbudet, stier fjernes og veier stenges. – Dette er nødvendig for å stoppe den negative utviklingen, sier klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen.

For hytteeiere og friluftsfolk som elsker Rondane, kan fremtidens fjelltur bli en annen opplevelse enn i dag. Klima- og miljødepartementet

*Regjeringens mål er tydelig:
Stoppe den negative utviklingen
innen 2030, oppnå middels
kvalitet for villreinen innen 2050,
og god kvalitet innen 2100.*

har nettopp lagt frem en omfattende tiltaksplan som skal redde villreinen i området. Det kan komme til å koste turfolk dyrt, men vi minner om at planene ikke er juridisk bindende, men kommuner og fylkeskommuner oppfordres sterkt til å følge den opp.

Villreinen i krise

Tilstanden for villreinen i Rondane er klassifisert som dårlig. Særlig i nordområdet sliter bestanden. Fragmentering av leveområdene,

økt ferdsel og infrastruktur har ført til at tradisjonelle trekkruiter er brutt. Villreinen, som en gang vandret fritt mellom Dovre og Hedmarksvidda, er i dag delt i isolerte delbestander.

– Til tross for mange tiltak over flere tiår, er utviklingen fortsatt negativ. For å snu denne trenden må vi ta grep som kan berøre andre samfunnsinteresser, skriver klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen i forordet til tiltaksplanen.

Regjeringens mål er tydelig: Stoppe den negative utviklingen innen 2030, oppnå middels kvalitet for villreinen innen 2050, og god kvalitet innen 2100. Og hva betyr nå det da?

DNT rammes hardt

Den Norske Turistforening står overfor betydelige endringer. Flere av de mest populære hyttene i området kan miste selvbetjeningstilbudet sitt helt.

- **Grimsdalshytta**, som i dag har et selvbetjening åpent store deler av året, må stenge dette. Grimsdalshytta er godt besøkt og det betyr at 161 overnattninger årlig vil forsvinne.
- **Rondvassbu**, en viktig knutepunkt i Rondane med gjennomsnittlig 477 overnattninger i selvbetjeningskvarteret, får samme behandling.
- **Bjørnholla**, som er selvbetjent hytte med 274 årlige overnattninger, rammes også.

Hytteiere som er vant til å kjøre inn til hytta på våren, må belage seg på å vente lenger.

Begrunnelsen er klar: Disse hyttene ligger i eller nær kritiske områder for villreinen, og stenging av selvbetjenningskvarteret vil redusere ferdselen i disse områdene – særlig senhøst og vinter.

Stier fjernes

Men det stopper ikke med hytter. Flere T-merkede stier skal fjernes helt:

- **Høvringen–Grimsdalshytta** via Sletthø
- **Høvringen–Dørålen** gjennom Kvannslådalen
- **Peer Gynt-hytta–Rondvassbu** over Randen
- **Bjørnhollia–Eldåbu** (fire års prøveordning)

Merkingen i terrenget vil bli fjernet og rutebeskrivelsene tas bort fra kart og digitale plattformer. Stiene vil fortsatt kunne brukes, men uten DNTs T-merking blir de vanskelige å finne og følge. Det er jo av en grunn stiene er merket, nemlig vår sikkerhet.

— Dette er områder av stor verdi for villreinen, og i perioder er det mye utfart. Vi ser at reinen trekker unna områder der det er mye folk, heter det i rapporten.

Veier stenges lenger

Hytteiere som er vant til å kjøre inn til hytta på våren, må belage seg på å vente lenger.

- **Grimsdalsvegen og Haverdalsvegen**, som i dag åpner henholdsvis 5. og 15. juni, foreslås stengt for allmenn trafikk til 18. juni. Videre innføres det stoppforbud på store deler av strekningen når veien er åpen.

- **Birkebeinervegen**, som krysser Rondane fra øst til vest, skal ikke åpne før 18. juni – ti dager senere enn i dag. I tillegg stenges veien for gjennomkjøring allerede 10. oktober, dette også av hensyn til villreinenens høsttrekk.
- **Friisvegen** og **Vinjevegen** får tilsvarende restriksjoner, med stenging frem til 1. juni og påfølgende stopp- og parkeringsforbud til 18. juni.

Landbruksnæring, grunneiere og hytteiere får unntak fra forbudene – men det er altså tur bruken som skal ned.

Spranget-parkeringen flyttes

Ett av de mest drastiske tiltakene gjelder parkeringsplassen på Spranget – den mest brukte innfallsporten i Rondane. Denne skal fjernes helt.

I stedet skal man parkere på **Mysusæter**, som ligger lenger ned i dalen, som skal utvikles til et bedre tilrettelagt utgangspunkt. Veien fra Mysusæter opp til Spranget stenges for allmenn motorferdsel.

— Spranget er et av de første stedene hvor vi registrerte direkte negative konsekvenser av ferdsel for villrein. Dette er en sentral del av arbeidet med å gjenopprette villreintrekket på vestsiden av Rondane-massivet, skriver departementet.

Sykkel reguleres

Også sykling skal reguleres. Pilegrimsleden over Hardbakken, Kongevegen inn til Fokstugu, og flere andre veier og stier skal forbys for syklende – enten hele året eller i utvalgte perioder.

Begrunnelsen er både hensynet til villreinen og faren for økt slitasje på kulturminner og terreng.

Kan det virke?

Departementet er ærlige: Effekten av tiltaksplanen er usikker.

«Overordnet vurderer departementet at tiltaksplanen vil ha liten mulighet til å stoppe den negative utviklingen for villreinen i Rondane villreinområde innen 2030,» skriver de.

Årsaken er todelt: Det vil ta tid å gjennomføre tiltakene, og enda mer tid før de får målbar effekt på villreinen. Klimaendringer, økt predasjon fra rovvilt, og fortsatt press fra hyttebygging i randsonene gjør situasjonen krevende.

- Likevel er ikke alt mørkt. Noen tiltak kan gi rask effekt:
- Stenging av veier på våren gir villreinen ro under kalving
- Fjerning av flyvraket (allerede utført til massive protester) ved Øverlihøgda fjerner et populært turmål i et sårbart område
- Senere åpningsdato for turisthytter (18. juni) reduserer forstyrrelser i oppvekstperioden

Rondane villreinområde

Areal: Ca. 3300 km²

Kommuner: Dovre, Sel, Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Øyer, Ringsaker, Hamar, Løten, Åmot, Stor-Elvdal, Folldal

Klassifisering: Dårlig kvalitet

Hovedutfordringer: Fragmentering, dårlige trekkpassasjer, lav kalveproduksjon i nord

Mer enn 25 000 hytter/buer/setrer innenfor plangrensen

Ønsker du å lese hele rapporten finner du den på våre nettsider i artikkel som omhandler denne saken.

Hva betyr dette hytteeiere?

Hvis du har hytte i eller nær Rondane, oppsummerer vi endringene her:

- **Kortere sesong:** Veier og hytter åpner senere på våren
- **Færre veier åpne:** Noen veier stenges helt for allmenn ferdsel i utvalgte perioder
- **Ingen ny hyttebygging:** Kommunene oppfordres til pause i hyttebygging fram til «planvask» er gjennomført

- **Tilgang til hytta:** Du får fortsatt kjøre til hytta di, men kanskje via andre ruter eller med noe mer omvei

Engasjement og aksept

Klima- og miljøminister Eriksen understreker at han har opplevd et genuint engasjement i arbeidet med planen:

«Jeg vil rette en stor takk til kommuner, fylkeskommuner, organisasjoner og alle som har deltatt i prosessen så langt i prosessen. Jeg opplever et genuint engasjement og et ønske om å bidra til å bedre tilstanden for villreinen i Rondane villreinområde.»

Her legger vi til at «kartet her stemmer dårlig med terrenget» da både DNT og berørte kommuner ikke ser særlig lyst på dette.

Men DNT og hytteinteressene må regne med å bli satt på prøve. Langturer på ski vil få færre overnattingsmuligheter. Populære turer blir vanskeligere å finne. Kjente turmål forsvinner.

Spørsmålet fremover blir om lokalsamfunn, hytteeiere og friluftsforslagsgreier å akseptere tiltakene – og om villreinen faktisk klarer å ta tilbake terrenget og lar flokken vokse. ■

Villrein forflytter seg over store områder.

Advokatfirmaet Økland & Co AS og Norges Hytteforbund er samarbeidspartnere

**Medlemmer i Norges Hytteforbund får
en time med gratis juridisk bistand
av våre advokater.**

Har du behov for ytterligere hjelp får medlemmer av Norges Hytteforbund 20 % rabatt på veiledende timepriser. Økland er et stort advokatfirma med mange kompetente, dedikerte og hyggelige medarbeidere. Vi har kontorer på Romerike og i Oslo, men jobber med saker over hele landet.

Vi arbeider mye med fast eiendom, herunder tomtefeste, bruksrettigheter, eierskifte, sameierett og skatterett.

Les mer om vår ekspertise på oklandco.no

Marte Risøy

ADVOKAT

+47 468 37 147

+47 64 84 60 60

marte.risoy@oklandco.no

Økland

Enkelt forklart

Forslag på «høring»

Når et departement har utarbeidet et forslag til ny lov eller lovendring, sender det ut på høring. Dette er en sak, og verdsettelse er mer en fortsettelse. Alle berørte organisasjoner, interessegrupper og eksperter for å få innspill og faglige vurderinger før forslaget behandles videre.

Etter at gitt høringsfrist er ute, vurderer departementet innspillene og kan justere forslaget før det legges fram som proposisjon for Stortinget, som til slutt stemmer over om loven skal vedtas.

Når et lovforslag angår oss som er hytteeiere, benytter Norges Hytteforbund (NHF) seg av muligheten til å sende inn kommentarer.

illustrasjon:
istockphoto.com

Verdsettelse av hytter og boliger – markedsverdi

Finansdepartementet har laget et forslag til hvordan formueskatten skal beregnes for fritidsboliger. Dagens verdsettelse, som ofte er basert på gamle byggekostnader, skal erstattes av en modell som gjenspeiler hyttenes markedsverdi.

Hvordan fungerer systemet i dag?

Verdien på hytter settes litt vilkårlig og første gang (nye) settes den ikke høyere enn 30 prosent av markedsverdien. For eldre hytter er formuesverdien langt lavere enn dette fordi formuesverdien har utgangspunkt fra byggeåret. Da blir skattetrykket vilkårlig og ujevnt fra hytte til hytte.

Hva blir nytt?

Det foreslås et nytt system hvor man skal benytte databasert verdsettelse

av hytter. Datamaskinen/programmet fores med relevante faktorer og dette skal gi en mer rettferdig beregning.

Hva betyr dette for hytteeiere?

Når markedsverdien blir lagt til grunn vil mange hytteeiere oppleve en markant økning skatteberegningen.

Dobbel effekt

Utfordring kan bli at skattetrykket kan bli dobbelt – ikke bare vil for-

muesskatten øke, men kommunene kan også bli fristet til å bruke de nye, høye verdiene som grunnlag for eiendomsskatten.

Status nå

Forslaget har vært ute på høring, og pr dags dato vet vi ikke hva resultatet blir. Vi legger til at NHF ønsker rettferdighet og likhet i beregning av hytteskatten og vårt innspill er at bolig og fritidsbolig likestilles skattemessig. ■

Statsbudsjettet

De er den til enhver tid sittende regjering som har ansvar for å fremlegge et kommende Statsbudsjett. Før budsjettet kan bli satt ut i livet må det oppnås enighet med de andre partiene på Stortinget.

Det er alltid en utfordring å få budsjettet vedtatt og alltid vil det oppstå store og små endringer som gjør at samtlige politiske partier får innfridd løfter som er gitt i valgkampen.

Slik tenker man om grunnrenteskatt

Naturressursene er eid av deg og meg. Noen bransjer har skaffet seg tilgang til spesielle naturressurser som gir dem ekstraordinært gode vilkår. Grunnrenteskatten ble innført (og videreført) for at noe av «ek-

stragevinsten» skal skattlegges og føres tilbake til fellesskapet, siden naturressursene egentlig tilhører oss alle.

Her noen eksempler

- **Vannkraft** – kraftselskaper har tilgang til fosser og elver
- **Petroleum** – olje- og gasselskaper har tilgang til olje- og gassreserver
- **Fiskeoppdrett** – oppdrettere har tilgang til gode lokaliteter i havet
- **Vindkraft** – vindkraftselskaper har tilgang til gode vindforhold

Et praktisk eksempel:

Den delen av overskuddet som kommer fra fossen er «grunnrenten» – og den beskattes ekstra høyt (ofte 37–55 % i tillegg til vanlig selskapskatt).

Siden naturen/ressursene tilhører vårt felleskap, skal felleskapet også få en større andel av gevinsten. Så kan være enig eller uenig i denne tankerekken og også skattens størrelse. ■

STYREKANDIDATER

Har du forslag til kandidater styret i Norges Hytteforbund (NHF) – eller kanskje du ønsker å stille selv?

Et styreverv i NHF er en spennende arena for deg som ønsker å bidra til organisasjonens fremtid. Her får du mulighet til å komme med ideer og innspill for å skape positive endringer til det beste for norske hytteeiere.

Et styreverv gir deg en unik til mulighet til å jobbe med et meningsfylt arbeid for hytteeieres interesser.

Som styremedlem får du mulighet til å:

- Påvirke rammevilkår for hytteeiere i Norge
- Fremme en miljøbevisst og bærekraftig hytteutvikling
- Bidra til gode løsninger for fremtidens hytteliv
- Være med å sette dagsorden i viktige hyttesaker

Tips og forslag kan du sende til valgkomiteen;
perghal@gmail.com

Bom og bompenger på privat vei

Alle som bruker privat vei er forpliktet til å være med å betale for vedlikeholdet av den aktuelle veien.

Senioradvokat
Marte Risøy
ØKLAND & CO AS

Dette fremgår direkte av veiloven § 54. Bidragsplikten gjelder uavhengig av om man har veirett, eller om man er en tilfeldig forbipasserende.

I mange tilfeller, og særlig hvor det er flere tilfeldig forbipasserende i løpet av et år, settes det opp betalingsbom på veien. Alle som passerer er bommen, blir belastet et fastsatt beløp.

Den som eier privat vei har som et utgangspunkt rett til å sette opp bom, og rett til å kreve bompenger. Det er imidlertid flere regler man må være bevisst på.

Kjøreadkomst

Først og fremst er det viktig å være klar over at de som har veirett, som et utgangspunkt ikke kan stenges ute fra å bruke veien, nettopp i kraft av sin rett til å bruke den. Har for

eksempel en gruppe hytteeiere rett til å kjøre på den aktuelle veien, må veien holdes åpen slik at de kan bruke den som kjøreadkomst.

Videre kan heller ikke allmenheten som et utgangspunkt stenges ute. Private veier ligger ofte i utmark, og der gjelder allemannsretten. Det betyr at all ikke-motorisert ferdsel er

Jotunheimvegen.
Foto: Istockphoto.com

lov, og det er i utgangspunktet ikke mulig å hindre slik ferdsel.

Søknadspliktig

Dersom det settes opp en fysisk bom er det også viktig å være klar over at dette er et søknadspliktig tiltak i medhold av plan- og bygningsloven § 20-1 (1) a), jf. § 20-2.

I nyere tid er det imidlertid vanligere at det kreves bompenger uavhengig av fysiske stengsler. Også for selve pengeinnkrevingen gjelder det regler man må være bevisst på.

Man kan nemlig ikke kreve inn bompenger uten å søke til kommunen først. Dette følger av veiloven § 56. Kommunen må både sam-

tykke til at det er greit å kreve inn bompenger på den aktuelle veien, og deretter fastsette størrelsen på avgiften. Kommunen er også gitt en mer generell rett til å «sette vilkår om bestemt bruk av betalingsmidlane».

For de med veirett, ofte hytteeiere som bruker vei på grunneiers eiendom for å komme seg til hytta, vil det ►►

Brekkedalsvegen
2015, Voss.
Foto: Istockphoto.com

være både positive og negative sider ved at det etableres bompengordning. Det kan være positivt for de hytteeierne som bruker hytta sjeldent; de betaler da kun for den bruken de rent faktisk gjør av veien. For de som bruker hytta hyppig vil det i mange tilfeller være mer forutberegnelig om det fastsettes årlig avgift, heller enn at de må betale per plassering.

Hybride løsninger

I mange hyttefelt er det derfor gjort en hybridløsning med hytteeierne på den ene siden og de mer tilfeldig forbigående på den andre siden.

Hytteeierne, gjerne via et formelt etablert veilag, kan ha fastsatt hva hver hytteeier skal betale i vedlikeholdskostnader per år. Eventuelle endringer i beløpet fastsettes på årsmøtet, i henhold til lagets vedtekter. Er veien lang er laget kanskje delt inn i soner, slik at de som kjører lengst på veien betaler noe mer enn de som kjører kortest på veien. De tilfeldig forbigående, derimot, betaler bompenger. ■

«Det kan være positivt for de hytteeierne som bruker hytta sjeldent; de betaler da kun for den bruken de rent faktisk gjør av veien. For de som bruker hytta hyppig vil det i mange tilfeller være mer forutberegnelig om det fastsettes årlig avgift.»

Om Økland

Advokatfirmaet Økland & Co AS er Norges Hytteforbund sin samarbeidspartner.

Økland er Romerikes største advokatfirma med kompetente, dedikerte og hyggelige medarbeidere. Vi har hovedkontor i Lillestrøm og avdelingskontor i Oslo.

Vi arbeider med et bredt spekter rettsområder, blant annet arv, skifte og fast eiendom, herunder veirett, vann og avløp, tomtefeste, naborett og bruksretter.

Medlemmer i Norges Hytteforbund får en time med gratis juridisk bistand av våre advokater, og deretter 20 % rabatt på veiledende timepriser.

Unngå ubudne gjester i vinter

Hvem ønsker å ha besøk av mus eller mår i hytta. Praktisk talt ingen. Likevel er det mange som er uforsiktige og lar ytterdøra stå åpen når høsten står for tur og det begynner å bli dunket lys ute.

Av: Erik Helli, NHF/Tryg

Her snakker jeg av erfaring og har opplevd at musa (selv om den er aldri så sky) ser sitt snitt til å smette inn i hytta på denne tiden. Røyskatten, som er både lur og slank kan komme inn fra de utroligste plasser. Her gjengir vi gode tips fra forsikringsselskapet.

Etter museår og en kraftig økning i gnagerskader forrige vinter, advarer Tryg Forsikring mot en ny sesong med ubudne gjester. – Nå er tiden inne for å sikre både bolig og hytte mot mus og rotter før kulden setter inn, sier kommunikasjonsrådgiver Espen Borge.

Vinteren 2024-25 var et såkalt museår, med en markant økning i skader forårsaket av gnagerer. Ifølge VIS Forsikring (tidligere Norsk Hus-sopp Forsikring) økte antall skadesaker relatert til mus og rotter med hele 31 prosent sammenlignet med året før – og for boliger alene var økningen på 78 prosent. Totalt registrerte de over 2000 skadesaker.

– Når temperaturen faller søker gnagerne varme og mat, og da er både boliger

og hytter attraktive mål. Det er nå du bør ta grep for å unngå uønsket besøk i vintermånedene, sier Borge.

Bakgrunnen for museåret var en god sommer med rikelig tilgang på mat som frukt, bær og insekter. Dette førte til store gnagerkull og høy overlevelsesrate, ifølge VIS.

– Når forholdene ligger til rette for det, kan musebestanden eksplodere - det så vi tydelig i fjor. Hvordan denne vinteren blir er for tidlig å si, men det er alltid mus i naturen og derfor all mulig grunn til å gjøre det du kan for at de holder seg utendørs i vinter, sier Ragna Byrkjeland, fagsjef og biolog i VIS.

Ta grep

Tryg oppfordrer nå både hytteeiere og boligeiere til å være ekstra påpasselige. For de som skal stenge ned hytten for vinteren, er det spesielt viktig å sikre at gnagerne ikke får tilgang til mat eller inngangsmuligheter.

– Det er langt enklere å forebygge

skadene enn å rydde opp etter dem. Mus og rotter kan gjøre stor skade på isolasjon, elektriske anlegg og inventar. Sørg for å fjerne matrester og smuler, og tett alle mulige åpninger så godt som mulig. Det kan bli både kostbart og tidkrevende og rydde opp etter dem, sier Borge. ■

Tips til en gnagerfri vinter

Tett alle åpninger: Mus trenger bare en åpning på størrelse med en blyant for å komme seg inn. Gå over grunnmur, ventiler og tak-utspring.

Fjern matkilder: Ikke la mat ligge igjen i hytter eller boder. Bruk tette beholdere og rydd bort søppel.

Hold det ryddig ute: Kompost, vedstabler og buskas tett inntil veggen gir skjul og inngangsmuligheter.

Bruk feller: Spesielt i områder med kjent gnageraktivitet.

Sjekk jevnlig: Har du mulighet, ta en tur innom hytta i løpet av vinteren for å se etter tegn på aktivitet.

Foto: AdobeStock/Tryg Forsikring

Birgit Skarstein

– Så mye hadde jeg, så mye mista jeg, så mye fant jeg!

I denne episoden møter vi Birgit Skarstein - ikke bare som den kjente paraskiløperen og roeren som har erobret verden med sine prestasjoner, men som mennesket bak medaljene. Hun tar oss med til Ljøsheim i Ringsakerfjellet, hvor hun finner roen i norlysets dans og hyttelivets enkle gleder.

Men veien hit har vært alt annet enn enkel. En rutine-sprøyte som gikk katastrofalt galt. Måneder med håp om at skadene skulle leges. Og så realiteten – at livet må leves på nye premisser.

Hva lærer en av livet når alt du trodde var sikkert, plutselig forsvinner? Hvordan bygger man et nytt drømmeslott på ruinene av det gamle? Og hvordan bevarer man medfølelse, medlidenhet og omsorg for andre når ens egen verden har rast sammen?

**GÅ RETT
TIL EPISODEN**

Fremtiden i våre hender

En samtale om bærekraft, fordeling og vanskelige valg.

Vi snakker i denne episoden med Tale Hungnes som er leder i organisasjonen *Fremtiden i våre hender*. For en forpliktelse det ligger i disse fire ord. Vi streifer innom den skjeve balansen i fordelingen av verdens forbruk.

Joda, alle har følt på det gode hyttelivet som gir oss mulighet til å koble av og det kan gi oss et bærekraftig verdsett. Men hva skjer når hyttene blir større, står tomme, og legger beslag på verdifullt areal? Det bygges og det bygges – kommunene ser på økningen som en gylden mulighet til å fylle slunkne kasser.

Hvem tar ansvaret når balansen tipper?

Noen blir provosert når vi snakker om lysforurensning, men ønsker vi virkelig å miste stjernehimmelen fordi hytter og hus bader i lys. Det går ut over både dyr og insekter som vi faktisk er 100 % avhengige av. Noe av det lureste vi gjør er å legge til rette for økt dyrking av lokale grønnsaker

Dette er en samtale som utfordrer- og som kan inspirere til handling.

**GÅ RETT
TIL EPISODEN**

Lett å gå på en smell med

Høstferien er for lengst over og noen velger å stenge ned hytta for vinteren, mens andre øker besøksfrekvensen – alt etter hvordan man liker å tilbringe fritiden. Uansett kan det være lurt å ta en titt i forsikringsdokumentene. Mange hytter kan være underforsikret, sier leder for skade, salg og marked i VIS Forsikring, Linda Engen.

Av: Erik Helli, NHF / Vis forsikring

Mange bruker for liten tid til å studere dekningsgraden og begynner finlesingen først når de står ovenfor en skade. Det kan vise seg å være i seneste laget. Men det er ikke alltid at dyrt er best. Visste du for eksempel at en sopp- eller råteskade ikke dekkes av forsikringen- selv om du har en tilleggsforsikring som heter «Sopp og råteforsikring»? Denne type forsikring dekker ikke råte som oppstår utvendig og det kan jo bli en dyrekjøpt erfaring. Vår oppfordring er altså; bruk tid og les nøye.

Her er allikevel noen gode tips som er verd å ta med seg på vegen, ført i penn av VIS Forsikring:

I en undersøkelse utført av Opinion for VIS Forsikring oppgir kun 14–23 % i aldersgruppen 30 til 60+ at de har svært god eller ganske

god oversikt over hvilke skader og problemer som dekkes av boligforsikringen. Det betyr at over 75 % har fra middels til svært dårlig oversikt.

– Det er grunn til å anta at det samme kunnskapshullet også gjelder hytteforsikringen, advarer Linda Engen, leder for skade, salg og marked i VIS Forsikring.

VIS Forsikring er det eneste forsikringsselskapet i Norge som spesialiserte seg på forsikring mot biologiske skader og skadedyr.

Står ofte tom

Ifølge Engen bekrefter forsikringsselskapets egne tall at hytta i større grad blir oversett enn eneboligen når det kommer til råte- og skadedyrforsikring.

Dette til tross for at hytta ikke har

noe mindre risiko for slike skader. Snarere tvert om, ifølge Engen:

– Hytteeiendommer er som regel lokalisert nær skog og andre landlige områder, der det gjerne er mer insekts- og dyreliv enn i tettbygde strøk. I tillegg står hyttene mye tomme, som gir både hytteeier mindre

hytteforsikringen

Når du stenger ned hytta:

Sørg for at det er en form for **sirkulasjon av luft** for å forhindre stillestående luft som forårsaker kondens.

Tette alle åpninger på over 6 mm, så ikke mus, rotter eller andre dyr klarer å komme seg inn – se spesielt etter åpninger eller skader på rør og ventiler, i underkant av kledningen og ved hjørnekasser. Har du natursteinmur eller krypkjeller må du være spesielt oppmerksom på åpninger.

Unngå at det ligger **matrester** – både ute og inne.

Ta en titt **på mur og maling** – er det tegn på mure puss som har begynt å falle av eller maling som flasser eller bobler, kan det indikere fuktskade.

Har du **krypkjeller** er dette et utsatt sted for råte- og muggskader – ta en nøye sjekk her og vurder om du skal legge en aldringsbestandig plastfolie på gulvet. Har du høy luftfuktighet, vurder å montere en avfukter i krypkjelleren.

Husk å ikke lagre organiske materialer i krypkjelleren.

Gå en runde i hytta og se etter **vannskjolder** i tak og vegger, kondens, lekkasje bak vask, vaskemaskin eller oppvaskmaskin og at det er tett rundt pipa.

Hell **frostvæske** i sanitæranlegg hvor det er fare for frost på vinteren.

Avtal med noen som kan dra og sjekke at alt står bra til på hytta.

NTB/VIS Forsikring

tid til vedlikehold, og skadevoldere – som mus, maur eller råtesopp – bedre tid til å utfolde seg.

Sjekk med forsikringsselskapet

Ifølge Engen er det grunn til å frykte at mange hytteeiere ikke vet at de er underforsikret, fordi de tror de er

dekket gjennom standard fritidsboligforsikring. Dekning for råte og skadedyr er imidlertid noe man ofte selv må be om å få med i forsikringspakken.

Engen oppfordrer alle hytteeiere til å gå gjennom vilkårene og forsikringsbeviset ordentlig.

– Det er forståelig at mange synes forsikring er litt komplisert og kjedelig, men du risikerer å gå på en smell, og når skaden har skjedd er det leit å ikke få den hjelpen man trenger. En gnager- eller råteskade kan koste flere hundre tusen, ja, til og med over millionen, å utbedre. ■

Unngå pipebrann

Ingen skal komme her og lære meg å fyre! Det har jeg jo gjort i alle år uten problemer, tenker du kanskje. Det er nettopp det, at når man begynner å bli varm i trøya, bokstavelig talt, kan det oppstå pipebrann. Med en kombinasjon av rå ved og delvis for liten trekk legger det seg beksot i pipa. Derfor er feiing av pipa så viktig.

Tekst og foto: Erik Helli, NHF

Når temperaturen synker og vi fyrer mer, øker også risikoen for pipebrann. – Beksot, som dannes ved ufullstendig forbrenning, kan antennes og føre til alvorlige skader, advarer brannmester Hans Jørgen Kristoffersen.

Når vinteren setter inn, og vi fyrer mer i peiser og ovner for å holde varmen hjemme, øker også risikoen for pipebrann. Her får du tipsene om

hvordan du kan unngå det, og hva du bør gjøre dersom det skjer.

Hva forårsaker en pipebrann?

Beksot er et belegg som setter seg i skorsteinen når du fyrer med fuktig ved, har dårlig trekk, eller bruker uegnet materiale som papp og avfall i peisen. Dette kan sammenlignes med tette blodårer i menneskekroppen – noe som bygger

seg opp over tid og hindrer en god strømming.

– Beksotet er meget brennbart ved rett temperatur, og dersom temperaturen i pipa når rundt 100 °C, kan det antennes. Fyrer du for eksempel med deler av et tørt juletre, kan temperaturen raskt bli høy nok til å starte en pipebrann, sier brannmester Hans Jørgen Kristoffersen, hos Trøndelag brann- og redningstjeneste.

Vedlikehold og produkter for trygg fyring

Det finnes også hjelpemidler som fjerner beksotet fra skorsteinen. Helge Christiansen hos Krefting anbefaler jevnlig bruk av sotfjerningsprodukter for å fjerne beksot i pipeløpet. Et eksempel på et slikt produkt er Soteks Sotfjerner i porsjonsposer. De fungerer ved at virkestoffene løser det oppsamlede belegget.

Posene med sotfjerner legges på bålet når det brenner godt i peisen. Den frigjør en nøytraliserende gass som angriper sot- og tjæreforbindelser, og forhindrer oppbygging av farlige belegg.

– Porsjonsposene fungerer som en kur for pipen. Du bruker to poser om dagen i syv dager, og virkestoffene i produktet løser belegget som har samlet seg opp, forklarer Christiansen.

Hvor ofte du bør gjøre dette avhenger av hvor ofte du fyrer.

– Fyrer du mye, anbefaler vi å bruke dette produktet et par ganger i året – for eksempel ved starten av fyringssesongen og en gang til rundt påsken, sier han. ■

NTB

– Når beksotet antennes, kan temperaturen i pipeløpet stige til mellom 1000 og 1400 °C. Dette er en enorm påkjenning for pipa, som kan føre til sprekker, skjevheter og skader i konstruksjonen rundt, advarer Kristoffersen.

Forebygging er nøkkelen

Kristoffersen forteller at riktig fyring er avgjørende for å redusere risikoen for pipebrann. Her er noen viktige huskereglar.

- **Fyr med tørr ved** som har under 20 % fuktighet.
- **Unngå å overfylle** vedovnen, da det kan gi dårlig forbrenning.
- **Sørg for god trekk**, særlig i starten, og juster etter hvert som forbrenningen blir stabil.
- **Vær alltid til stede** når du fyrer. La ikke ilden være uten tilsyn.

Mistenker du pipebrann?

Her er tegnene du bør vær oppmerksom på:

- **Høye knitrelyder** fra skorsteinsrøret, omtrent som et stort bål.
- **Mye tett og tykk røyk** som kommer ut av ovnen/peisen eller skorsteinen.
- **Flammer**, eller partikler som har tatt fyr, som stikker **opp fra skorsteinen**.
- En intens og sterk **varmelukt**.
- **Rumle- eller buldrelyder**, omtrent som et godstog eller fly.

Hva gjør du hvis pipebrann oppstår?

Det er viktig å handle raskt dersom du mistenker en pipebrann.

1. **Steng lufttilførselen** til ovnen eller peisen.
2. **Ring 110** og informer om situasjonen.
3. **Hold øye med loft og kjeller** for å oppdage eventuell røykutvikling mellom etasjene.

Brannvesenet vil vurdere skadene, og som regel pålegges fyringsforbud inntil en feier har kontrollert pipa. Har du en pipe som er renoveret med stålrør, kan den i verste fall bli kondemnert etter en pipebrann, avhengig av hvor høy temperaturen har vært, forklarer Kristoffersen.

Samboere

– sameie og eneeie

Mange samboere foretar store investeringer som bolig, bil eller møbler sammen uten å tenke så nøye over hvem som formelt er registrert som eier.

Det er ikke uvanlig at en samboer står som eier av boligen, mens begge har bidratt økonomisk til både kjøpesum, nedbetaling og vedlikehold. Tilsvarende ser man ofte at en samboer kjøper bil, mens begge benytter og vedlikeholder den. Når samlivet tar slutt oppstår ofte spørsmål om hvem som eier hva.

Advokat Mauritz Aarskog
ØSTBY AARSKOG
ADVOKATFIRMA AS

Samboere har ikke automatisk sameie

Mange tror at samboere automatisk opparbeider seg eierandel i eiendeler som benyttes felles, eller som er ervervet under samlivet. Dette er ikke tilfellet. Samboerforhold gir ingen lovbestemt formuesordning slik som ekteskap gjør, og utgangspunktet er derfor at hver samboer beholder eiendomsretten til det han eller hun har kjøpt, mottatt eller eid fra før. Dette følger av alminnelige formuerettslige prinsipper.

Løsningen på tvister om eierskap i samboerforhold fremgår i stor grad fra rettspraksis og formuerettslige prinsipper, og i mindre grad fra lovgivning. Husstandsfellesskapsloven gir enkelte bestemmelser som regulerer arv og rettigheter til felles bolig der hvor samboerne har felles barn.

Registrert eierskap er ikke alene avgjørende

Det formelle eierskapet, som hvem som er registrert i grunnboken er ikke nødvendigvis avgjørende. I saker hvor det er etablert et ekte-skapslignende forhold, og partene har bodd sammen i minst to år, fremgår det av tvangsfullbyrdelsesloven § 7-13 tredje ledd «*At bare den ene part er registrert eller meldt som eier, er ikke i seg selv tilstrekkelig til å sannsynliggjøre partens enerett*».

Dette betyr at det er de reelle forholdene som vil være avgjørende i en rettslig vurdering, ikke nødvendigvis hvem som formelt sett er registrert som eier. Bidrag til kjøp, nedbetaling eller verdiskapning for den andre samboeren kan gi grunnlag for krav om eierandel eller vederlag.

Bidrag og rett til eierandel

Gjennom rettspraksis er det utviklet kriterier for når det kan oppstå et sameie til tross for manglende avtale eller formell registrering. Høyesterett har blant annet uttalt i Rt.1984 s. 497 at «*grunnlaget for sameie kan ved siden av avtale eksempelvis være at*

«Mange tror at samboere automatisk opparbeider seg eierandel i eiendeler som benyttes felles, eller som er ervervet under samlivet. Dette er ikke tilfellet.»

Foto: istockphoto.com

partenes økonomi har vært så sammenfiltret at det ikke lar seg gjøre å fastslå hvem som eier hva, eller at enkelte eiendeler er innbrakt på en slik måte at man etter en konkret vurdering kommer til at de tilhører partene i fellesskap». I vurderingen er det to sentrale kriterier: samboernes direkte og indirekte bidrag til kjøpet og hvorvidt det har vært fellesskap rundt planlegging, anskaffelse og bruk av eiendommen eller tingen.

Samboeravtale – et sikkerhetsnett

Uten en skriftlig avtale mellom samboerne er det betydelig risiko for

at du som har investert i en eiendel registrert på din partner ikke får pengene dine tilbake og for at du som står som eier kan bli møtt med krav om sameie eller vederlag. Slike konflikter er både kostbare, tidskrevende og utmattende. Den mest effektive måten å redusere faren for konflikt på er å inngå en samboeravtale før store investeringer i fellesskap. Å avtale rammene på forhånd handler ikke om manglende tillit, men om forutsigbarhet og sikkerhet for begge parter. ■

Om Østby Aarskog

Østby Aarskog Advokatfirma AS har kontorer på Hamar og bistår klienter over hele landet innen forretningsjus og personjus med stort innslag av saker med tilknytning til bolig og hytte.

Medlemmer av Norges Hytteforbund har en time gratis hjelp fra oss og har i tillegg 20 % rabatt på våre timepriser.

Elghakk på menyen

– en enkel og smakfull elgrett

Høstmørket senker seg over hytter og hus og lite kan måle seg med et måltid med tradisjonell husmannskost. Bor du i et område med mye elg i skogen er du nok ganske sikkert kjent med denne retten. Jeg gjorde et lite dypdykk i litteraturen og fant at opprinnelsen til retten er fra Østerdalen.

Tekst: Erik Helli, NHF

Da er det kanskje ikke så rart at retten har et solid fotfeste i Indre Troms. Dit flyttet flere ti-tusener fra Gudbrandsdalen og Østerdalen etter at områdene ble rammet av Storufsen i 1779. Spesielt mange bosatte seg i Bardu og Målselv. Området er skogkledd med stor furuskog og med lakseførende elv som renner gjennom hele dalen, altså ganske så likt naturen i Østerdalen.

Ingredienser, 6–8 personer

- 1 kg kvernet elgkjøtt (kunne fint ha brukt 0,5 kg ekstra)
- 1,5 kg potet
- 3/4 kg gulrøtter
- 3 rødløk
- 3 l vann
- 3 spiseskjeer mørk buljong
- Tørket timian
- Fersk timian
- Smak til med pepper
- Muligens litt salt (buljong er saltholdig)
- Serveres med potetflattbrød og tyttebær

Som regel bruker jeg ikke å skrelle grønnsakene, fordi mye av næringen ligger ytterst og i skallet.

Fakta om elgjakta

I følge Statistisk Sentralbyrå (SSB) ble det i 2024 gitt fellingstillatelse på i alt 36 929 dyr, mens det ble felt 26 384 dyr. Det gir en fellingsprosent på 71%. Det er Innlandet som topper statistikken med 7727 felte dyr og på den neste plassen kommer Trøndelag med 5791 felte dyr.

I tidligere tider var nok elgjakta viktig for matauk og selv om den ikke lenger er en nødvendighet for overlevelse er den for mange fortsatt viktig, ikke minst er jakt en god kulturbærer. Den gir en betydelig mengde kjøtt av høy kvalitet til norske hjem, og vi verdsetter kjøttet som en råvare uten tilsetningsstoffer. Viltkjøtt er også en verdifull ressurs på mange restauranter.

Min fremgangsmåte

Noen bruker elgskav, men jeg bruker alltid kvernet kjøtt. Får du tak i mandelpotet er det å foretrekke, men et must er det virkelig ikke. Jeg forsøker å unngå de aller største gulrøttene fordi de kan bli litt for grove etter min smak. Som regel bruker jeg ikke å skrelle grønnsakene, både fordi det skal gå raskt, og fordi mye av næringen ligger ytterst og i skallet. Jeg er glad i løk og til denne porsjonen brukte jeg tre stk.

Elghakk har vært vanlig mat i Østerdalen og Trysil i lang tid, og brukes også i dag som middag til både hverdags og fest. Fra Trysil sies det at noen brukte rent kjøtt, noen kjøtt og litt flesk – og ofte ble også råvarer fra lunge, hjerte, tunge, hode og rester etter oppskjæring brukt i hakket.

Matauk og kjøttproduksjon

Elgjakta produserer årlig rundt 4000 tonn elgkjøtt, noe som tilsvarer omtrent 22 millioner middagsporsjoner i norske hjem.

Elgkjøttet er en verdifull og sunn råvare, som er mager, smakfull og helt uten tilsetningsstoffer.

Jakten høster av et overskudd fra naturen, og kjøttet regnes også som en kortreist og bærekraftig matressurs.

Kultur og tradisjon: Elgjakt er en dypt rotfestet tradisjon i mange bygder og har stor kulturell betydning. Jakta er også en viktig sosial arena som bringer folk sammen og skaper fellesskap. I tillegg kan det nevnes at jakt gir en unik naturopplevelse og bidrar positivt til folkehelsen.

Jakt er et viktig verktøy og helt nødvendig for å holde elgbestanden på et forsvarlig nivå. Dessuten genererer elgjakta til betydelige verdier, både gjennom salg av kjøtt, omsetning av utstyr og tilhørende jaktressurser.

1. Jeg starter med å kutte grønnsakene og mens vannet koker opp begynner jeg å steke kjøttdeig. Den skal være gjennomstekt.
2. Deretter går kjøttet i gryta hvor vannet nå småkoker.
3. Da er det løken som får en liten runde i panna og den heller jeg over i gryta sammen med grønnsakene.
4. Mengde krydder er en smakssak så her bør du tilpasse egen gane.

Jeg liker å krydre med tørket timian.

5. Jeg bruker å la retten koke lett god time. Da har grønnsakene gitt fra seg den gode smaken og retten er klar til servering.

Serveres med flatbrød og tyttebær. Legg gjerne på litt fersk timian på toppen før servering.

Smakelig måltid!

Noen medlemsfordeler:

Rabatt på elektrikertjenester fra EL-PROFFEN

Norges Hytteforbund har inngått en rabattavtale med EL-PROFFEN – en landsdekkende kjede av autoriserte elektrikere. Avtalen gir våre medlemmer rabatt på elektrikertjenester, enten det gjelder oppgradering av det elektriske anlegget, installasjon av elbillader, solceller eller annet arbeid.

Dette er en god mulighet til å få profesjonell hjelp til hytta – til en gunstig medlemspris.

Les mer om hvordan du benytter deg av tilbudet på hytteforbundet.no eller kontakt EL-PROFFEN direkte for en uforpliktende prat.

Behov for internett på hytta?

Norges Hytteforbund og Brdy AS har inngått en samarbeidsavtale! Dette gir NHF sine medlemmer muligheten til å tegne en gunstig avtale for internett på hytta eller hjemme. Er du medlem i NHF og ikke er fornøyd kvaliteten på nettet du har på hytta? Ta en titt på Brdy sine løsninger som garanterer stabilt og godt nett!

Hva tilbyr Brdy til hyttekundene sine

Selv om vi er eksperter på å tilby internett der andre ikke kan, synes vi at pris er like viktig. Derfor har vi nå senket prisene ytterligere. Nå får du «hyttepakker» helt ned i 448,- per mnd.

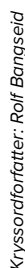

Samarbeidsavtale med Framsport

Norges Hytteforbund inngår samarbeidsavtale med Framsport. Hoka er kanskje mest kjent for løpesko men har også meget gode fjellsko. Som medlem av Norges Hytteforbund vil du nå få 20 %* avslag på sko fra Hoka. (Gjelder kun nettsalg. Har du ikke mottatt koden på ditt siste nyhetsbrev kan du ta kontakt med oss.)

Litt hjemmetrim

Foto: Chr. P. Mathiesen

E-post: norges@hytteforbund.no | **Post:** Norges Hytteforbund, Postboks 603, 1704 Sarpsborg

Foto: istockphoto.com

Er det nytt styre på gang eller kanskje du selv er på flyttefot?

Husk å sende oss ny kontaktinformasjon.
Det samme gjelder om du representerer en
velforening og ny person skal motta Hytteeieren.

Skjema finner du
på nettsiden vår www.hytteforbund.no
eller mail norges@hytteforbund.no

#norgeshytteforbund

facebook.com/
NorgesHytteforbund

Norges
Hytteforbund